

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.73>

УДК 338.49:005.932(477):658.5

В. В. Лакіза,

*к. е. н., доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Інститут економіки і менеджменту Національного університету*

«Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6764-8536>

І. І. Шевчук,

*аспірант 2-го року навчання кафедри менеджменту і міжнародного
підприємництва, Інститут економіки і менеджменту
Національного університету «Львівська політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9136-2344>

Р. В. Клим,

*аспірант 2-го року навчання кафедри менеджменту і міжнародного
підприємництва, Інститут економіки і менеджменту
Національного університету «Львівська політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-1262-0272>

**ІНТЕГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК
ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

V. Lakiza,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management and
International Business, Institute of Economics and Management
of Lviv Polytechnic National University*

I. Shevchuk,

*Postgraduate student of the 2nd year of study of the Department of Management
and International Business, Institute of Economics and Management of Lviv
Polytechnic National University*

R. Klym,

*Postgraduate student of the 2nd year of study of the Department of Management
and International Business, Institute of Economics and Management of Lviv
Polytechnic National University*

INTEGRATION POLICY AND CIRCULAR ECONOMY AS DRIVERS OF INNOVATION PROCESSES IN INDUSTRIAL ENTERPRISES WITHIN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL COOPERATION

У статті розглядається взаємозв'язок між інтеграційною політикою, принципами циркулярної економіки та інноваційними процесами в промислових підприємствах, зокрема в умовах міжнародного співробітництва. Доведено, що реалізація ефективної інтеграційної політики та впровадження циркулярних практик сприяють підвищенню конкурентоспроможності, екологічній модернізації та сталому розвитку підприємств. Представлено аналітичний огляд прикладів впровадження циркулярної економіки в різних країнах світу, зокрема на прикладі міжнародних компаній. Обґрунтовано модель етапної взаємодії інтеграційної політики, міжнародного партнерства та екологічних інновацій. Запропоновано інструменти управління інноваційними процесами, включаючи фінансові стимули, нормативно-правові механізми, кластеризацію, професійну підготовку кадрів і публічно-приватне

партнерство. Результати дослідження мають практичну цінність для формування ефективних стратегій інноваційного розвитку промисловості України в умовах євроінтеграції.

The article examines the interrelationship between integration policy, circular economy principles, and innovation processes in industrial enterprises in the context of international cooperation. The authors argue that adopting circular economy approaches and participating in integration initiatives enhance the competitiveness and sustainability of enterprises. The study outlines theoretical foundations of integration policy and the circular economy, highlighting their role as strategic drivers for modern industrial development. Through a structured analysis of international practices implemented by companies such as IKEA, Adidas, MUD Jeans, and Patagonia, the article demonstrates the potential of circular innovations in various industries. It emphasizes the importance of strategic partnerships, technology transfer, and environmental modernization in advancing innovation capabilities. A three-stage model is proposed, which includes the formation of integration policy, expansion of international partnerships, and implementation of ecological modernization. The feedback mechanism ensures continuous improvement and strategic adaptability. Additionally, the article identifies key tools for managing innovation under integration and sustainability objectives, including green financing, tax incentives, emission trading systems, regulatory frameworks, professional education, and public-private partnerships. These instruments contribute to the effective implementation of innovative solutions aligned with global sustainability standards. The findings offer practical recommendations for Ukrainian industrial enterprises striving for resilience and transformation in the post-war recovery period and integration into the European economic space. The proposed model and policy tools support long-term innovation strategies that are both economically viable and environmentally responsible, enabling enterprises to successfully adapt to global challenges and participate in sustainable global value

chains. The article also emphasizes the need for institutional reforms and knowledge exchange platforms as critical components for fostering international collaboration and environmental innovation in emerging economies.

Ключові слова: інтеграційна політика, циркулярна економіка, інновації, інноваційні процеси, міжнародне співробітництво

Keywords: integration policy, circular economy, innovation, innovation processes, international cooperation

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах глобальних трансформацій, що охоплюють екологічні, економічні та технологічні сфери, промислові підприємства стикаються з необхідністю адаптації до нових викликів. Зокрема, інтеграція принципів циркулярної економіки та реалізація ефективної інтеграційної політики стають ключовими чинниками для забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Циркулярна економіка, спрямована на зменшення споживання ресурсів, мінімізацію відходів та повторне використання матеріалів, вимагає від підприємств впровадження інноваційних підходів до виробництва та управління. У свою чергу, інтеграційна політика, що передбачає активну участь у міжнародних економічних та науково-технічних об'єднаннях, сприяє обміну знаннями, технологіями та найкращими практиками, що є необхідними для успішної реалізації інноваційних процесів [1].

В умовах міжнародного співробітництва, особливо в контексті євроінтеграційних процесів, українські промислові підприємства отримують можливість доступу до нових ринків, фінансових ресурсів та технологічних інновацій. Проте, для ефективного використання цих можливостей необхідно подолати низку бар'єрів, серед яких - недостатній розвиток інфраструктури,

обмежений доступ до фінансування та відсутність належної нормативно-правової бази для підтримки циркулярних ініціатив.

Потреба комплексного аналізу взаємозв'язку між інтеграційною політикою, циркулярною економікою та інноваційними процесами в промисловості зумовлюють актуальність даного дослідження, оскільки саме розуміння цих взаємозв'язків дозволить розробити ефективні стратегії для трансформації промислових підприємств у напрямку сталого розвитку, підвищення їх інноваційного потенціалу та зміцнення позицій на міжнародній арені. Крім того, результати дослідження можуть стати основою для формування рекомендацій щодо вдосконалення державної політики у сфері промисловості, інновацій та міжнародного співробітництва, що є особливо важливим у контексті післявоєнного відновлення та інтеграції України до європейського економічного простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтеграційна політика та циркулярна економіка є ключовими концепціями, що формують сучасні підходи до розвитку промислових підприємств у контексті міжнародного співробітництва. Інтеграційна політика спрямована на поглиблення взаємозв'язків між країнами через економічне, політичне та соціальне співробітництво. Циркулярна економіка, в свою чергу, пропонує модель сталого розвитку, яка базується на принципах повторного використання ресурсів, мінімізації відходів та збереження енергії. Цей підхід дозволяє підприємствам зменшити витрати, підвищити ефективність виробництва та зменшити негативний вплив на довкілля. Згідно з дослідженням, впровадження циркулярної економіки в Україні сприяє модернізації промисловості та інтеграції у світові економічні процеси.

Проблематику інтеграційної політики та циркулярної економіки досліджували низка українських та іноземних вчених []. Зокрема за результатами дослідження можемо трактувати категорію «інтеграційна політика», як стратегічний напрямок розвитку, спрямований на об'єднання з іншими суб'єктами господарювання з метою підвищення результативності

діяльності, зміцнення конкурентних позицій та забезпечення стійкого розвитку бізнесу шляхом ефективного управління спільними ресурсами, вирішення спільних проблем та забезпечення довгострокового розвитку.

В свою чергу категорію «циркулярна економіка» можемо розглядати, як сучасну модель господарювання суб'єктів бізнесу, яка скерована на збереження цінності ресурсів, матеріалів і продуктів упродовж якомога довшого часу, мінімізацію відходів та зменшення негативного впливу на довкілля, та в основі концепції якої лежить ідея замкненого циклу, де ресурси постійно переробляються та перепрофілюються, що дозволяє створювати економічну, соціальну та екологічну цінність. Саме ж поєднання інтеграційної політики промислових підприємств та принципів циркулярної економіки створює передумови для їх сталого розвитку, сприяє їх інноваційній активності та зміцнює позиції на міжнародному ринку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження ролі інтеграційної політики та концепції циркулярної економіки як ключових чинників розвитку інноваційних процесів промислових підприємств у контексті міжнародного співробітництва. Для досягнення поставленої мети слід виконати наступні завдання:

- розкрити теоретичні засади інтеграційної політики та циркулярної економіки;
- здійснити аналітичний огляд впливу інтеграційної політики та циркулярної економіки на інноваційні процеси промислових підприємств;
- розробити концептуальні підходи до управління інноваційними процесами промислових підприємств в умовах інтеграції та циркулярної економіки.

Реалізація зазначених завдань дозволить сформувати науково обґрунтовані рекомендації щодо ефективного управління інноваційними процесами на промислових підприємствах з урахуванням сучасних тенденцій інтеграції та переходу до циркулярної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою складовою стратегічного управління та визначення конкурентоспроможності на глобальному ринку є оцінювання рівня інтеграції промислових підприємств у міжнародне економічне середовище. Цей процес включає аналізування результатів зовнішньоекономічної активності, участі в міжнародних ланцюгах доданої вартості, адаптації до міжнародних стандартів та здатності до інноваційної діяльності.

Одним із підходів до оцінювання рівня інтеграції є використання індикаторів міжнародної економічної інтеграції, які базуються на аналізі мережових зв'язків та обміну потоками між світовими економічними системами [9]: ступінь відкритості, ступінь зв'язку, ступінь прямих зв'язків, ступінь повного зв'язку, ступінь інтеграції. Ці індикатори, на думку Процюк Т.Б. [9], дозволяють визначити ступінь відкритості економіки в цілому та відповідні прямі і непрямі зв'язки з іншими країнами .

Якщо вести мову про галузевий контекст, наприклад про машинобудівну промисловість, оцінювання функціонування інтеграційних структур передбачає використання методів кластерного аналізу, багатовимірної факторної аналізу, кореляційно-регресійного аналізу та методів таксономії. Брусільцева Г.М. [10] стверджує, що зазначені методи дозволяють визначити рівень адаптації підприємств до зовнішнього середовища, оцінити ефективність інтеграційних стратегій та виявити пріоритетні напрями розвитку. Крім того Кузьмін Л., Цікало Є., Дорошкевич К. О. та Колінко Н. О. звертають увагу на важливість урахування здатності підприємств до самоорганізації інтеграційних процесів, що забезпечує системну інтеграцію суб'єктів господарювання та підвищення рівня прийнятих управлінських рішень. Для цього використовуються індикатори, які відображають стан однорідності інтеграційних систем підприємства та рівень їх самоорганізації [11].

Таким чином, комплексне оцінювання рівня інтеграції промислових підприємств у міжнародне економічне середовище потребує використання

різноманітних методичних підходів та індикаторів, що дозволяють врахувати специфіку галузі, рівень розвитку підприємства та його здатність до адаптації в умовах глобалізації. В своїй праці Гамма Т. М. та Терещенко О. М. [12] зазначають про необхідність використання комплексного підходу до оцінювання рівня інтеграції, оскільки це дозволить всесторонньо врахувати аспекти прояву системної інтеграції підприємств. Авторами також виділено складові, які дозволять здійснити оцінювання рівня інтеграції, зокрема [12]: ефекти для окремих ланок інтегрованого об'єднання, сфер діяльності підприємства; інтеграційні синергетичні ефекти (цільові, функціональні, комплексні та конгломератні); інші ефекти системної інтеграції в зовнішньому середовищі (соціальний і екологічний ефекти); універсальний узагальнюючий критерій ефективності здійснення інтеграційних процесів суб'єктів бізнесу.

З метою здійснення експрес-діагностики стану інтеграційного об'єднання та доцільності подальшої інтеграції з новими учасниками утворення Сисоєнко І. А. [13] запропоновано інтегральний показник інтеграційної діяльності, який відображає реальний стан підприємства, динаміку його розвитку порівняно з попередніми періодами й ґрунтується на фінансових та нефінансових показниках. В свою чергу Кухнієм Л. для оцінювання синергетичного ефекту, що виникне внаслідок взаємодії окремих структурних підрозділів чи цілих підприємств за умов системної інтеграції, запропоновано механізм, яким передбачено визначення інтегральних індикаторів соціального розвитку колективу та фінансового стану самого підприємства [14].

Оцінювання рівня інтеграції промислових підприємств у міжнародне економічне середовище дозволяє виявити не лише ступінь їхньої участі в глобальних ланцюгах доданої вартості, але й відкриває перспективи для впровадження інноваційних підходів до сталого розвитку, зокрема практик циркулярної економіки, які вже успішно реалізуються на підприємствах у різних країнах світу.

У табл.1 подано приклади практик циркулярної економіки, запроваджених компаніями різних країнах світу.

Таблиця 1. Приклади практик циркулярної економіки

Країни	Назви компаній	Приклади
Нідерланди	MUD Jeans	Впроваджено модель «Lease A Jeans», яка дозволяє клієнтам орендувати джинси з можливістю обміну або повернення для переробки; до 40% матеріалу в нових джинсах є переробленою тканиною зі старих виробів, передбачено безкоштовний ремонт одягу
Іспанія	CELSA Group	Один з найбільших виробників сталі в Європі, який використовує виключно вторинну сировину, що дозволяє переробляти 95,1% відходів виробництва й значно знижує викиди CO ₂ .
Швеція	IKEA	Запроваджено програми зворотного викупу меблів, оренди й продажу відновлених товарів; низка продуктів виготовляються з перероблених або сертифікованих матеріалів
Німеччина	Adidas	Впроваджено стратегію «три петлі», яка включає використання переробленого пластику, виготовлення взуття, яке можна повністю переробити, використання біорозкладних матеріалів.
Італія	Favini & Barilla	Створено папір Cartacrusca з висівків, що залишаються після виробництва макаронів, зменшуючи припотребу в деревині.
Америка	Patagonia	Програма Worn Wear - заохочує клієнтів ремонтувати й повторно використовувати одяг, зменшуючи потребу у виробництві нових товарів.
Мексика	Grupo Bimbo	Найбільший виробник хлібобулочних виробів у світі, має понад 500 електромобілів для доставки й 43 заводи з нульовим рівнем відходів на полігони. Впроваджує програми з переробки упаковки й використовує сонячну енергію на своїх об'єктах
Бразилія	Veja	Співпрацює з кооперативами з переробки пластикових пляшок, які використовуються для виготовлення підкладки взуття
Індія	Recykal	Цифрова платформа, яка об'єднує понад 12 000 бізнесів та 5 000 постачальників послуг для ефективного управління відходами. До 2023 р. компанія запобігла потраплянню на звалища 12 млрд. пластикових пляшок та понад 100 тис.т металу
Ефіопія	SoleRebels	Виробляє взуття з використанням перероблених автомобільних шин та органічної бавовни

Джерело: сформовано на основі [15-21].

Ці приклади демонструють, що циркулярна економіка може бути успішно впроваджена в різних галузях — від моди до харчової промисловості, причому її ключовими елементами є інновації, співпраця з громадами й переосмислення традиційних бізнес-моделей. Результати

вищенаведених досліджень також підкреслюють важливість міжнародної кооперації та екологічної трансформації, як рушіїв інноваційної діяльності, сприяючи впровадженню сталих практик та підвищенню конкурентоспроможності на глобальному ринку. Структурований огляд впливу міжнародної кооперації та екологічної трансформації на інноваційну діяльність обраних компаній подано в табл.2.

Таблиця 2. Структурований огляд впливу міжнародної кооперації та екологічної трансформації на інноваційну діяльність компаній

Назви компаній	Вплив міжнародної кооперації	Наслідки впливу на рівень конкурентоспроможності
MUD Jeans	Співпраця з університетами та технологічними партнерами, Saxion University of Applied Sciences та Recover	Отримано конкурентну перевагу на ринку сталого одягу, можливість диференціюватися від масових брендів, сформувати лояльну базу клієнтів серед екологічно свідомих споживачів, зменшити витрати та збільшити ефективність виробництва
CELSA Group	Участь у європейських консорціумах - HYMET й TransZeroWaste	Забезпечено відповідність стандартам сталого розвитку та вимогам європейського регулювання, зокрема у сфері скорочення викидів CO ₂ , зміцнення репутації надійного партнера для екологічно відповідальних замовників, зниження витрат на сировину, підвищення операційної ефективності
IKEA	Членство в глобальному партнерстві Partnership on AI разом з компаніями Apple, Microsoft і Google.	Забезпечено створення додаткової вартості для споживачів, підтримку глобальної присутності та відповідності компанії ESG-критеріям
Adidas	Співпраця з Parley for the Oceans, участь у проектах T-REX	Забезпечено покращення сприйняття бренду серед молоді й прихильників сталого стилю життя, зниження негативного впливу на природу, формування інноваційного іміджу, що робить дорожчим бренд та зміцнює його ринкові позиції.
Favini & Barilla	Співпраця Favini та Barilla	Забезпечено зростання репутаційної вартості й доступ до споживачів, що орієнтуються на етичне споживання
Patagonia	Співпраця з міжнародними НУО та екологічними організаціями	Забезпечено підвищення лояльності споживачів, можливість підтримання преміальної ціни та отримання статусу еталону в сфері «зеленої» моди
Grupo Bimbo	Розширення діяльності через придбання компаній у США, Канаді, Аргентині, Іспанії, Португалії та інших країнах	Забезпечено зменшення енергетичних витрат та відповідність глобальним очікуванням щодо сталості, відкрито нові можливості на міжнародних ринках; зміцнення позицій на ринках Латинської Америки й США, зниження витрат, підвищення прозорості та сприяння доступу до «зеленого» фінансування.

Назви компаній	Вплив міжнародної кооперації	Наслідки впливу на рівень конкурентоспроможності
Veja	Співпраця з бразильськими кооперативами, підтримка місцевих громад.	Забезпечено зміцнення позицій серед екологічно свідомої аудиторії в преміальному сегменті взуття, можливість інвестування в якість і сталий розвиток
Recycal	Співпраця з понад 620 брендами та 675 переробниками в Індії	Забезпечено підвищення прозорості, ефективності, довіри партнерів, сприяння інтеграції в державні й корпоративні екосистеми управління ресурсами, зміцнення позиції на ринку B2B-рішень в Індії, можливості масштабування в країнах, що розвиваються.
SoleRebels	Партнерство з місцевими ремісниками в Ефіопії	Забезпечено зменшення витрат, зміцнення автентичності бренду, що приваблює нішеву, але лояльну аудиторію, зокрема на міжнародних етичних ринках.

Джерело: сформовано на основі [15-21]

Результати дослідження демонструють, як міжнародна кооперація та екологічна трансформація сприяють інноваційній діяльності компаній, спрямованій на сталий розвиток та збереження навколишнього середовища. Здійснене дослідження дозволяє зробити висновок, що інноваційна активність підприємств значною мірою зумовлюється рівнем їх включеності в інтеграційні процеси та ефективністю реалізації принципів циркулярної економіки. Це формує підґрунтя для глибшого розгляду концептуальних підходів до управління інноваційними процесами в умовах сучасних трансформацій, зокрема з урахуванням взаємозв'язку між інтеграційною політикою, міжнародним партнерством та екологічною модернізацією. Етапна модель взаємозв'язку між якими запропонована на рис.1. Кожен етап моделі логічно впливає з попереднього та посилює ефективність подальших дій, забезпечуючи динамічну адаптацію до вимог глобального ринку та екологічних викликів.

На першому етапі розробляються стратегічні рамки участі промислового підприємства в міжнародному економічному просторі, здійснюється підготовка нормативно-правового та інституційного

середовища для майбутньої співпраці. Метою наступного етапу є обмін знаннями, організація спільних інноваційних проєктів, трансфер «зелених» технологій та розвиток інфраструктури для спільної реалізації міжнародних екологічних ініціатив. Завдяки зміцненому партнерству та отриманим ресурсам розпочинається практична реалізація заходів з модернізації виробництва, яка передбачає адаптацію виробничих потужностей до нових екологічних стандартів, створення продуктів із низьким впливом на довкілля, розробку систем повторного використання ресурсів.

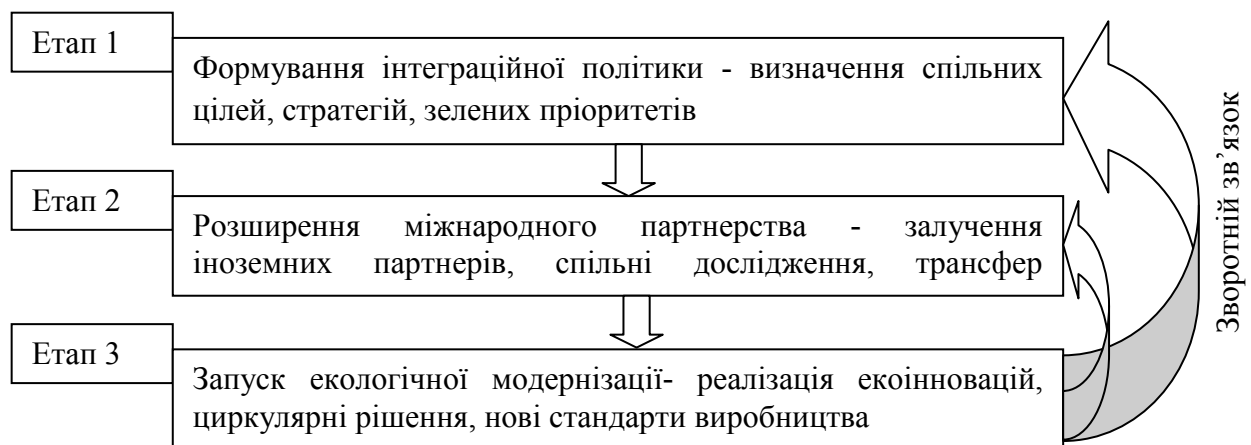

Рис.1. Етапна модель взаємозв'язку інтеграційної політики, міжнародного партнерства та екологічної модернізації

Джерело: авторська розробка

Останній етап – зворотній зв'язок - передбачає оцінювання результатів модернізації — як на рівні промислового підприємства, так і на рівні політик. Аналітичні дані, отримані в ході реалізації екологічних проєктів, використовуються для оновлення інтеграційних стратегій, удосконалення механізмів міжнародної співпраці та адаптації регуляторних рамок. Таким чином, формується цикл постійного вдосконалення, що забезпечує гнучкість та високу конкурентоспроможність у змінному глобальному середовищі.

Ця модель дозволяє поєднувати стратегічне бачення з оперативною реалізацією інновацій, що є необхідною умовою для досягнення цілей сталого розвитку та економічної резиліентності.

У контексті дослідження з огляду на потребу адаптації промислових підприємств до принципів сталого розвитку й вимог циркулярної економіки особливого значення набуває визначення інструментів, за допомогою яких забезпечується ефективне управління інноваційними процесами на перетині інтеграційних зусиль, міжнародної взаємодії та екологічних стратегій. До таких інструментів пропонуємо віднести:

1) фінансові стимули:

- зелене фінансування - передбачає надання пільгових кредитів, грантів або субсидій підприємствам, що впроваджують екологічно безпечні технології, підвищують енергоефективність або зменшують вплив на довкілля;

- податкові пільги - реалізуються через зменшення податкового навантаження для компаній, які інвестують у науково-дослідницьку діяльність або впроваджують екологічні інновації;

- системи торгівлі квотами на викиди вуглецю - дозволяють підприємствам продавати або купувати надлишкові квоти, заохочуючи до зменшення шкідливих викидів економічно вигідним шляхом;

2) інституційна підтримка:

- кластери та інноваційні хаби - об'єднують підприємства, наукові установи та місцеву владу задля обміну досвідом, реалізації спільних інноваційних проєктів та підвищення регіональної конкурентоспроможності;

- технологічні платформи - забезпечують координацію стратегічних напрямів інноваційної діяльності шляхом залучення представників промисловості, науки, урядових структур та громадськості;

3) нормативно-правові інструменти

- вимоги до екологічної сертифікації та стандартів (зокрема ISO 14001, EMAS) - стимулюють підприємства до впровадження систем екологічного менеджменту та покращення процесів;

- політика циркулярної економіки - спрямована на підвищення ресурсоефективності, включаючи зобов'язання щодо мінімізації відходів, розширення можливостей вторинного використання та екодизайну продукції;

4) освітні та консультаційні програми:

- професійне навчання та перепідготовка кадрів - дозволяє адаптувати персонал до сучасних вимог сталого розвитку та інноваційних екологічних технологій;

- консультаційні центри та експертні служби - забезпечують підприємства необхідними знаннями щодо впровадження «зелених» рішень, оцінки ризиків та пошуку фінансування;

5) публічно-приватні партнерства - участь держави та бізнесу у спільних ініціативах дозволяє залучати фінансові та інтелектуальні ресурси для реалізації довгострокових екологічних інновацій, підтримки сталих ланцюгів постачання та розвитку інфраструктури.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Результати дослідження підтверджують, що інтеграційна політика та циркулярна економіка є важливими чинниками активізації інноваційної діяльності промислових підприємств. Міжнародна кооперація забезпечує обмін знаннями, трансфер технологій та доступ до глобальних екосистем сталого розвитку. Досвід провідних компаній показує, що екологічна трансформація в поєднанні з партнерством сприяє підвищенню конкурентоспроможності шляхом зниження витрат, розширення ринків і підвищення репутаційної цінності. Запропонована модель взаємодії між інтеграційною політикою, міжнародною співпрацею та екологічною модернізацією демонструє ефективний підхід до адаптації стратегій підприємств до сучасних викликів. Перспективними напрямками досліджень є емпіричне оцінювання ефективності стимулюючих інструментів у різних галузях, аналіз поєднаного впливу цифрових і екологічних змін, а також розробка багатофакторних моделей для моніторингу сталого розвитку підприємств.

Література

- 1) Андросова Т. В., Кулініч О. А., Сукачова С. М. Бізнес-стратегія українського підприємства в рамках концепції економіки замкненого циклу ЄС. *Здобутки економіки : перспективи та інновації*. 2023. № 11. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/161/134> (дата звернення: 09.04.2025).
- 2) Перспективи розвитку політики ЄС: глобальні та регіональні виміри : монографія / за заг. ред. О. І. Брусиловської, І. М. Коваля. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 200 с.
- 3) Степаненко К. В. Принцип міжнародного співробітництва в сучасних міжнародних відносинах. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 9. С. 95–100.
- 4) Козирєва О. В. Поглиблення інтеграції України з ЄС. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка*. 2015. Т. 2, № 1. С. 157–164.
- 5) Резніков В. В. Державна політика у сфері європейської інтеграції України: теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Діса плюс, 2020. 364 с.
- 6) Циркулярна економіка для промислового розвитку в Україні: дослідження стану. *Circle Economy*, 2024. URL: <https://www.eu4environment.org/app/uploads/2024/09/Report-Circular-Economy-for-Industrial-Development-in-Ukraine-Ukrainian.pdf> (дата звернення: 09.04.2025).
- 7) Артемов В. О., Бахчеван Е. В., Бочко О. А. Циркулярна економіка – виклик сучасності. *Економіка та суспільство*. 2023. № 1. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3276/3200/> (дата звернення: 06.04.2025).
- 8) Горбаль Н. І., Ломага Ю. Р. Циркулярна економіка – основа сталого розвитку підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська*

політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. 2022. № 1(9). С. 9–24.

9) Процюк Т. Б. Методика дослідження міжнародної економічної інтеграції. *Економіка та підприємництво*. 2010. № 24. С. 67–76.

10) Брусильцева Г. М. Оцінка функціонування інтеграційних структур у машинобудівній промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2008. 20 с.

11) Кузьмін Л., Цікало Є., Дорошкевич К. О., Колінко Н. О. Оцінювання самоорганізації інтеграційних процесів в управлінні підприємствами. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія “Проблеми економіки та управління”. 2022. Т. 6, № 2. С. 143–153.

12) Гамма Т. М., Терещенко О. М. Критерії оцінки економічної ефективності інтеграційних процесів у харчовій промисловості. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 3. С. 181–192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_3_21 (дата звернення: 10.04.2025).

13) Сисоєнко І. А. Формування стратегії інтеграційного розвитку підприємств льнопереробної галузі : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ : НУХТ, 2010. 20 с.

14) Кухній Л. Методичні аспекти оцінювання синергетичного ефекту інтегрування підприємств (на прикладі підприємств світлотехнічної галузі України). *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2015. Вип. 2(13). С. 340–349. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15klashu.pdf> (дата звернення: 10.04.2025).

15) MUD Jeans. URL: <https://mudjeans.com> (дата звернення: 18.04.2025).

16) CELSA. URL: <https://www.celsagroup.com/en/> (дата звернення: 18.04.2025).

17) IKEA. URL: <https://www.ikea.com/> (дата звернення: 18.04.2025).

18) Grupo Bimbo. URL: <https://www.grupobimbo.com/en> (дата звернення: 18.04.2025).

19) Veja. URL: https://www.veja-store.com/en_us/ (дата звернення: 18.04.2025).

20) Recykal. URL: <https://recykal.com/> (дата звернення: 18.04.2025).

21) SoleRebels. URL: <https://www.solerebels.com> (дата звернення: 18.04.2025)

References

1. Androsova, T.V., Kulinich, O.A. and Sukachova, S.M. (2023), “Business strategy of a Ukrainian enterprise within the concept of the EU circular economy”, *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, [Online], vol. 11, available at: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/161/134> (Accessed 9 April 2025).

2. Brusylovska, O.I. and Koval, I.M. (2019), *Perspektyvy rozvytku polityky YeS: hlobalni ta rehionalni vymiry* [Prospects for the Development of EU Policy: Global and Regional Dimensions], Odesa National University, Odesa, Ukraine.

3. Stepanenko, K.V. (2023), “The principle of international cooperation in modern international relations”, *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, vol. 9, pp. 95–100.

4. Kozyrieva, O.V. (2015), “Deepening of Ukraine-EU integration”, *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomika*, vol. 2, no. 1, pp. 157–164.

5. Reznikov, V.V. (2020), *Derzhavna polityka u sferi yevropeiskoi intehtratsii Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka* [State Policy in the Field of European Integration of Ukraine: Theory, Methodology, Practice], Disa Plyus, Kharkiv, Ukraine.

6. Circle Economy (2024), “Circular Economy for Industrial Development in Ukraine: Status Report”, available at: <https://www.eu4environment.org/app/uploads/2024/09/Report-Circular-Economy-for-Industrial-Development-in-Ukraine-Ukrainian.pdf> (Accessed 9 April 2025).

7. Artemov, V.O., Bakhchevan, E.V. and Bochko, O.A. (2023), "Circular economy – a challenge of our time", *Ekonomika ta suspilstvo*, [Online], vol. 1, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3276/3200/> (Accessed 6 April 2025).
8. Horbal, N.I. and Lomaha, Yu.R. (2022), "Circular economy as a basis for sustainable enterprise development", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Ser.: Problemy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 1(9), pp. 9–24.
9. Protsiuk, T.B. (2010), "Research methodology of international economic integration", *Ekonomika ta pidpryemnytstvo*, vol. 24, pp. 67–76.
10. Brusiltseva, H.M. (2008), "Assessment of Integration Structures in the Machine-Building Industry", Ph.D. Thesis, Economics and Enterprise Management, Kyiv, Ukraine.
11. Kuzmin, L., Tsikalo, Ye., Doroshkevych, K.O. and Kolinko, N.O. (2022), "Assessment of self-organization of integration processes in enterprise management", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Ser.: Problemy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 6, no. 2, pp. 143–153.
12. Gamma, T.M. and Tereshchenko, O.M. (2015), "Criteria for assessing economic efficiency of integration processes in the food industry", *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, [Online], vol. 3, pp. 181–192, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_3_21 (Accessed 10 April 2025).
13. Sysoienko, I.A. (2010), "Strategy Formation for Integration Development of Flax Processing Enterprises", Ph.D. Thesis, Economics and Enterprise Management, National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine.
14. Kukhnii, L. (2015), "Methodological aspects of assessing the synergistic effect of enterprise integration (on the example of Ukraine's lighting industry)", *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*, [Online], vol. 2(13), pp. 340–349,

available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15klashu.pdf>
(Accessed 10 April 2025).

15. MUD Jeans (2025), available at: <https://mudjeans.com> (Accessed 18 April 2025).

16. CELSA (2025), available at: <https://www.celsagroup.com/en/> (Accessed 18 April 2025).

17. IKEA (2025), available at: <https://www.ikea.com/> (Accessed 18 April 2025).

18. Grupo Bimbo (2025), available at: <https://www.grupobimbo.com/en>
(Accessed 18 April 2025).

19. Veja (2025), available at: https://www.veja-store.com/en_us/ (Accessed 18 April 2025).

20. Recykal (2025), available at: <https://recykal.com/> (Accessed 18 April 2025).

21. SoleRebels (2025), available at: <https://www.solerebels.com> (Accessed 18 April 2025).

Стаття надійшла до редакції 20.05.2025 р.